СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 284. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ГРУДНЯ 1949. No. 284. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 7, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ВОЛЕСОВІ ЗАКИДАЮТЬ ДОПОМОГУ ПРИ ТАЙНИХ ПОСИЛКАХ ДО РОСІЇ

Вашингтон, 5 грудня. — Негайно після розкриття колишнього майора повітряних сил, Джорджа Рейсі Джордана, що підчас війни висилано в урядових пакунках до Росії матеріяли, придатні до виробу атомових бомб головно урану, комісія неамериканських діянь палати репрезентантів почала допити над цією справою. Фултон Луїс, який минулої пятниці оприлюднив по радіо розкриття Джордана, був першим свідком в цій справі. Луїс сказав був в оповістці по радіо, що при висиланні посилок до Росії був поміщений не тільки дорадник президента Рузвелта, Гері Гопкінс, але теж і тодішній віцепрезидент Генрі Волес, який при останніх виборах був кандидатом на президента З.Д. від Прогресивної партії, котру зорганізували комуністи. Поміж Гопкінса й Волеса полягала в тому, що вони оба давали доручення Джорданові перепускати в Росію посилки, хоч на них не дав був дозволу тодішній командант „Проєкту Мангаттен", генерал Леслі Ґровс.

Джордан підчас війни мав обовязок переглядати посилки з Ленд-Лізу, які йшли повітряним шляхом до Росії. Посилки недавано в повітряній базі в Ґрейт Фоллс, у стейті Монтана. На переслуханні перед підкомісією неамериканських діянь в червні 1948 р. вийшли на яву деякі затії високих урядовців. Тепер комісія переслухала Джордана і від нього довідалася, що в 1943 і 44 р. російський полк. Анатоль Н. Котіков, який перебирав посилки іменем совєтської комісії часто гнівався на нього за те, що він не хотів давати дозволу на якісь загадочні посилки в Росію і телефонував зажалення до совєтської амбасади в Вашингтоні. На такі зажалення негайно приходив телефонічний наказ від Гопкінса, щоб посилку пустити якстій. Крім матеріялів висилано теж якісь документи, які відносилися до Овк Ридж. Тоді Джордан ще знав, що це установа, в якій продуковано частини для атомової бомби. Посилки йшли на адресу „Мікояна" в Совєтах. Коли Джордан не хотів давати дозволу, Котіков грозив йому кількома наворотами, що позбавить його його становища при контролі посилок.

Негайно після оприлюднення свідоцтва Луїса й Джордана Генрі Волес заперечив що він мав який небудь звязок з посилками до Росії і сказав, що це тільки спроба очорнити добре імя Рузвелта. Ген. Леслі Ґровс, тепер на пенсії, заявив, що він ніколи не дав дозволу на вивіз урану до Совєтів, одначе він знає, що цей матеріял висилано туди ще заки він був комендантом проєкту Мангаттен.

ПОНАД ПІВ МІЛЬЙОНА НОВИХ СТАНКІВ ПРАЦІ.

Вашинґтон. — Кількість постійно затруднених осіб в цілій країні зросло на 517,000,000 у листопаді, як звідомляє Бюро Ценсу, а безробіття зваліло на 167,000. Секретар торгівлі Чарлс Сойер при цій нагоді сказав: „Картина затруднення в листопаді є маґу бути більше надійна ніж в якім іншім часі біжучого року". У листопаді кількість безробітних виносила 3,409,000 в порівнянні з 3 3,576,000 в жовтні.

ВЕРХОВНИЙ СУД ПРИЗНАЄ ПРАВО ДО ПРАЦІ ПІДЧАС СТРАЙКІВ.

Вашинґтон. — Верховний Суд Злучених Держав підтримав право стейту накладати кари на людей, які насильно недопускають робітників до праці в заводах, у яких панує страйк. Рішення Верховного Суду видане у відповідь на жалобу Конґресу Індустріяльних Організацій стейту Арканзо проти стейтового закону, який забороняє насильно викидати з праці робітників у підприємствах, в яких юнія проголосила страйк. К.І.О. покликалася на федеральну конституцію, яка гарантує свободу слова й зібрання. Суд зазначив, що рішення не відноситься до мирного зібрання на якому промовляють бесідники.

НОВИЙ СЕНАТОР ДЕМОКРАТ.

Гартфорд, у стейті Конетикат. — Губернатор Честер Бавлс рішив назначити Вилйема Бентона федеральним сенатором на місце теперішнього сенатора Реймонда Е. Болдвина. Болдвин іменований членом стейтового Верховного Суду і зрезиґнує зі становища сенатора 16 грудня. Бентон ввійде до сенату щойно 3 січня 1950 р. і буде справувати свій уряд до виборів, у листопаді 1950 р. Він був давніше асистентом секретаря стейту. Він є членом Демократичної партії, а Болдвин є республіканець.

КАДЕТІВ БУДУТЬ УЧИТИ НА ДЕРЖАВНИКІВ.

Вест Пойнт, Н. Й.—Військова Академія ввела нову систему навчання в біжучім шкільнім році. Кадети, які перебувають військовий вишкіл будуть відбувати теж академічний курс з назвою „Діяння державника". Головна ціль в такому курсі подавати учням події з найновішої історії. Ціллю таких курсів є приспособити кадетів не тільки на вояків, але теж і на знавців політичних відносин. Потреба такого знання показалася вже в другій світовій війні, коли команданти мусіли перебрати на себе ролю дипломатів.

ПРЕЗИДЕНТ ПРАЦЮЄ НАД ПОСЛАННЯМ ПРО СТАН НАЦІЇ.

Кій Вест у Флориді. — Президент Труман і його оточення не витрачує часу підчас передсвяточного „спочинку" а приготовляє своє послання про Стан Нації, яке він має голосити при відкритті конґресу в січні 1950 р. Йому помагають при цьому його секретарі й інші урядовці. Послання буде вінчене після поворту до Вашинґтону 20 грудня.

Послання про Стан Нації обійматиме важливі справи. У ньому буде домагання поширити дальше суспільне забезпечення, проєкт суспільного здоровля й інші великі проєкти.

АМЕРИКА БУДЕ ДАЛЬШЕ ВИЗНАВАТИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД КИТАЮ

Вашинґтон, 5 грудня. — Уряд Злучених Держав повертає до давньої політики супроти Китаю й буде визнавати дальше націоналістичний китайський уряд під первісним головством Чан-Кай-Шека, а не комуністичний уряд. Це признання буде тривати так довго, як довго втримається націоналістичний уряд на континенті в боротьбі проти комуністів. При цьому уряді будуть теж утримувані американські дипломати. Щойно, якби комуністи здобули цілу територію Китаю, уряд Злучених Держав мусів би відповідно пристосувати свою політику. Секретар Дін Ачесон заявив, що під теперішню пору нема мови про признання комуністичного уряду правним урядом Китаю.

При цій нагоді виявляється становище Америки супроти острова Формози. Цей остров належиться Японії так довго, доки не буде заключений з нею мир. Докищо фактично цей остров є в посіданні націоналістичного китайського уряду. Конґрес і департамент оборони натискають на президента Трумана, щоб він перебрав формозу під американську окупацію, бо якщо б її зайняли комуністи, тоді вони можуть загрозити американським позиціям на острові Окінава. Президент студіює це предявлення. Воно находить підтримку у генераліссімуса Чан-Кай-Шека. Діючий президент Китаю, Лі-Тсунґ-Єн, находиться в дорозі до Злучених Держав. Здогадуються, що після його приїзду буде вирішена доля Формози. На підставі умови з Каїро за часів президента Рузвелта Америка, Великобританія й Совєти згодилися, щоб усі території, заграблені колись Японією від Китаю, були повернені Китаєві. Серед тих територій згадано тоді Формозу, Манчурію, і Пекадорес. Американський військовий губернатор Японії, ген. Доглес МекАртур, є того погляду, що Формоза повинна бути укріплена, щоб не дати їй попасти в руки комуністів, а з ними й Совєтів. Одначе зоглядну на чартер Обєднаних Держав Америка не має права укріплювати чужу територію і тому треба на це згоди О.Д..

КОНСУЛ ВОРД ГОТОВИЙ ДО ВИЇЗДУ З МУКДЕНУ

Вашинґтон. — Департамент стейту дістав вісті, що американський генеральний консул в Китаю, якого заарештували були китайські комуністи, виплатив платню всім китайським помічникам і службі і вже готовий виїхати з Мукдену, в Манджурії. Точної дати виїзду він ще не подав. Він теж не згадує, чи китайські власті дали йому візи на виїзд.

КОЛИШНІЙ КАПІТАН УПА У ВИНИПЕГУ

Винипег, Канада. — Винипегський щоденник „В. Трибюн" з 25 листопада подав довше інтервю кореспондента Брус Ларсена з Богданом Круком, колишнім капітаном УПА на українських землях в Европі. Крук прибув до Винипеґу з Филадельфії. До Злучених Держав прибув він з Европи перед півроком. Він сказав Ларсенові, що УПА провадить дальшу боротьбу проти російського окупанта. Він каже, що УПА нараховує 300,000 вояків, поділених на малі відділи майже по всіх українських землях.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЧЕНҐТУ.

Гонґ Конґ, 6 грудня. — Китайські комуністичні війська мають бути віддалені вже тільки на 100 миль від міста Ченґту, вибраного на нову тимчасову столицю національного уряду Китаю тільки кілька днів тому.

НОВИЙ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ТЕРОР З НАГОДИ УРОДИН СТАЛІНА

Москва, 6 грудня. На день 21-го грудня припадають 70-ті уродини Сталіна і з тої нагоди ціла совєтська преса вже тепер почала скажену терористичну пропаганду за відзначення цієї події „новими виробничими перемогами". Цілі шпальти газет заповнені повідомленнями терористичних зборів робітників на поодиноких фабриках і заводах, на яких „перебрано зобов'язання" до уродин Сталіна „виконати і перевиконати" річні пляни продукції та закликами до всіх інших робітників з визовами до таких же експлуатаційних „змагань". Навіть совєтських віршоробів закликається зустріти цю річницю новими одами на честь диктатора.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ПРИЙНЯЛА ЗАХІДНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ

Лейк Соксес, 6 грудня. Генеральна Асамблея прийняла вчора більшістю 44 голосів проти 5 совєтських західну резолюцію, з рекомендацією до Ради Безпеки продовжувати прослідкування можливостей реґуляції та редукції загального озброєння. Рівночасно Асамблея відкинула совєтський плян щодо заборони атомової зброї і редукції збройних сил на одну третю частину без згоди на відповідну міжнародну контролю. При цій нагоді представник польського сателіта пробував обвинувачувати маршала Монтґомері, мовляв, він на одному зі своїх виступів в Ню Йорку говорив про необхідність створення німецької армії та озброєння Німеччини.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМІНИ В ПРОГРАМІ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ В БРИТАНІЇ

Лондон, 6 грудня. Британське міністерство постачання потвердило офіційно вістку про припинення дальшої будови нової, вже третьої з черги фабрики атомового розвитку. Міністерство мотивує це „новими можливостями розвитку в недалекій будучності" і це викликало різноманітні спекуляції та здогади про можливості нового розвитку в дослідах атомової енергії в Британії.

ЄПИСКОП БУЧКО І Д-Р МІРЧУК НА АВДІЄНЦІЇ В БАВАРСЬКОГО ПРЕМІЄРА

Секретаріят Українського Вільного Університету в Мюнхені повідомляє, що в жовтні ц. р. делеґація Кураторії Університету, преосв. єпископ д-р Іван Бучко та голова Санітарно-Харитативної Служби, проф. д-р Іван Мірчук, були на авдієнції в президента Ради Міністрів Баварії, д-ра Еґарда.

ПРОДОВЖЕНО ВИСТАВКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРАФІКИ В НЮ ЙОРКУ

Виставка української графіки і книжки в Публичній Бібліотеці в Ню Йорку при 5-тій Евеню і 42-ій Стріті, яка мала закінчитися 30 листопада, продовжена на один місяць і буде відкрита до Нового Року. Американські мистці та широка публика прийняли виставку дуже прихильно і тому Бібліотека рішила доповнити її деякими новими експонатами та продовжити її ще на один місяць. Виставка відкрита далі в тій самій залі від 5-тої Евеню.

ЧЕРГОВИЙ ВЕЛИКИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Филаделфія, 6 грудня. Український Театр під мистецьким проводом Володимира Блавацького у Филаделфії мав минулої неділі черговий великий успіх, цим разом з виставкою оперети Кропивницького „Дванадцять дочок на віддані". В головних ролях виступили: В. Блавацький, Л. Шашаровська, В. Паздрій, Е. Дичківна, А. Радванський, В. Мельник, Я. Пінот-Рудакевич і В. Шашаровський. Заля була виповнена вщерть публікою як з нової, так і зі старої іміграції.

СОВЄТИ ПРИПИНИЛИ ДАЛЬШІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З АВСТРІЄЮ

Ню Йорк, 6 грудня. — Власне тоді, як західні аліянти набрали переконання, що вже в найближчому часі можна буде успішно закінчити чотирдержавні переговори в справі мирового договору з Австрією, совєтський представник на конференції в тій справі, Ґеорґ Зарубін, повідомив представників Злучених Держав, Британії і Франції, що совєтський уряд рішив перервати дальші розмови в тій справі аж до закінчення переговорів між Совєтами і Австрією в справі австрійської заплати коштів совєтської окупації. Переговори на цю тему між Совєтами й австрійським урядом велися у Відні, а з поінформованих джерел заявляють, що вони попали в „мертву точку" та що немає будь-яких виглядів, щоб їх можна було успішно закінчити, як довго того Совєти не бажають. Тим самим, розвіяно майже всі надії на можливість мирового договору з Австрією, без якого годі думати про будь-яку нормалізацію стосунків в центральній Европі. Дипломатичні спостерігачі стверджують, що за всім цим криються дальші совєтські політичні мотиви. Американський представник заявив у відповідь на повідомлення Зарубіна, що вже навіть замовив собі місце на кораблі на поворот до Европи: „Росіяни знайно кинули нам колоду під ноги. Ми не знаємо чому. Можливо, що це є шантажем для австрійців, або остаточне рішення Кремля не допустити до договору з політичних мотивів". Західні союзники одверто признаються, що вони, докищо, не знають, що мають робити дальше.

ЧЕСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ НАЗИВАЮТЬ ЄПИСКОПІВ „ВОРОГАМИ ДЕРЖАВИ"

Праґа, 6 грудня. — Комуністичний орган чехословацької армії, „Обрана Ліду", накинувся вчора зі свого боку на католицьких єпископів в тій країні, обвинувачуючи їх в дволичній політиці та називаючи їх „ворогами нашої держави". В газеті пишеться, що в тому самому часі, як єпископи погодилися, щоби священики прийняли державну платню та складали присягу на вірність комуністичному режимові, вони рівночасно „ведуть хрестовий похід Ватикану проти нашої держави". В дипломатичних колах вважають, що виступ „Обрани Ліду" заповідає нову комуністичну кампанію на остаточне знищення церкви в Чехії.

РУМУНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ВИКИНУЛИ ОРГАНІЗАЦІЮ ДОПОМОГИ ДІТЯМ.

Париж, 6 грудня. — Після попередньої ліквідації представництв цілого ряду міжнародніх допомогових організацій, комуністичний уряд Румунії тепер рішив зліквідувати в своїй країні теж представництво Фонду Об'єднаних Націй для допомоги дітям. В ноті до голови цеї організації румунські большевики заявляють, що вони не потребують вже більше послуг цеї міжнародної агенції, бо, мовляв, уряд є цілком спроможний сам зайнятися цею справою. Фонд допомоги дітям рішив відкликати своє представництво і рівночасно припинити дальше постачання будь-якої допомоги.

ДАЛЬШІ ОБВИНУВАЧЕНІ БІЛОГВАРДІЙЦІ В ЮГОСЛАВІЇ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ВИНИ.

Сараєво, 6 грудня.—На вчорашній судовій розправі проти 10 старих російських еміґрантів, обвинувачених в співпраці з нацистами під час війни та в шпигунстві для Совєтів після війни, чотирох останніх обвинувачених призналися частинно до вини. На всіх 10 обвинувачених досі вісімох призналося до шпигунства для Совєтів, але тільки один потвердив свою співпрацю з нацистами. Вже сьогодні почне реасумувати своє обвинувачення прокуратор, опісля забере слово оборона і тоді буде проголошений судовий вирок, правдоподібно ще до кінця цього тижня.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ БАЖАННЯ РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ.

Франкфурт, 6 грудня. — Повідомлення, що уряд західнонімецької республіки бажає включитися в західно-европейську систему оборони та намагається навіть дістати дозвіл на створення відповідних частин німецької армії під комбінованою командою західних аліянтів, викликали хвилю заперечень в німецькій пресі. Майже всі газети в редакційних статтях стверджують, що німці не бажають собі відновлення німецької армії, яка досі не була обороною країни тільки причиною її нещасть і катастроф. Подібні думки висловив теж канцлер західно-німецького уряду, д-р Аденауер. Проте, преса і представники уряду стверджують, що „в слушний час" теж німецький нарід не завагається дати свій вклад в спільну оборону західної цивілізації.

3,700 ЖЕРТВ В СОВЄТСЬКІЙ КОПАЛЬНІ УРАНУ В НІМЕЧЧИНІ.

Люнебурґ, Німеччина, 6 грудня. — Сюди щойно втік зі совєтської зони Німеччини шеф пожежної сторожі в Ляйпціґу, потверджуючи вістку, що минулого місяця в катастрофі, що трапилася в совєтській копальні урану в Саксонії, згинуло 3,700 робітників. Він твердить, що після катастрофи кордон совєтської поліції цілком замкнув терен для публіки, не допускаючи туди навіть рідних жертв совєтського недбальства.

СОВЄТИ ЗАМОВЛЯЮТЬ В НІМЕЧЧИНІ ЗАЛІЗНИЧІ РЕЙКИ.

Франкфурт, 6 грудня. — Американські контрольні власті відкрили, що совєтські висланники запропонували німецьким промисловцям в Рурщині контракт на 75,000 тон залізничих рейок для Манджурії. У висліді, німецькі індустріялісти звернулися до аліянтських властей за дозволом на експорт замовлених рейок, але навряд чи його дістануть. Це замовлення виясняє теж совєтську пропаґанду в справі „об'єднання" Німеччини.

В СПРАВІ ПОШТОВОЇ ДОСТАВИ „СВОБОДИ" В НЮ ЙОРКУ

У зв'язку зі зажаленням поодиноких передплатників „Свободи" в Ню Йорку на спізнену доставу щоденника поштою, Адміністрація „Свободи" звернулася з відповідними домаганнями до місцевих поштових урядів. У висліді одержано запевнення, що кожний поодинокий випадок спізненої достави „Свободи" в Ню Йорку буде провірений, якщо будуть подані індивідуально відповідні рекламації. Тому просяться усіх тих наших передплатників в Ню Йорку, яким пошта доставляє „Свободу" неправильно та з опізненням, щоби вони подали до Адміністрації коротку записку в англійській мові з точним зазначенням своєї адреси.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$7.00	One year	$7.0
на пів року	$3.75	Six months	$3.7
На три місяці	$2.00	Three months	$2.0
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.5
На пів року	$1.50	Six months	$1.5
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.0
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.2
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.7

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОКЛЯТИЙ ДЕНЬ

З Москви доходять до американських газет щораз нові вісті з описами підготовки найбільшого торжества, яке коли-небудь існувало. Таким святом має стати день 21 грудня 1949; у цьому дні Йосип Сталін скінчить 70 років.

Програму цього торжества виготовило кремлівське Політбюро вже давно. Теж розійшлися уже давно з Москви прикази, як мають святкувати цей день по всіх совєтських „республіках" і сателітських державах, а теж всюди по світі, де існують комуністичні партії. Тому саме ми тепер свідками, як почали наввипередки сталінські паші виявляти свою відданість Сталінові, намагаючись один одного перевищити в похвалах і величі програми, якою має бути звеличаний день 21 грудня. Тому теж треба надіятись, що в дні 21. грудня почує культурний світ про такі поклони Сталінові, яких не діставали найбільші ідоли поганських часів, чи найбільші азійські потентати. До того енкаведисти подбають, щоб славили імя Сталіна в дні 21. грудня навіть і ті, що в тюрмах, що на заслані на каторжних роботах. Всюди у цілому царстві Сталіна, обовязково будуть святкувати день 21 грудня і радіти, що мають щастя разом зо Сталіном бути цього дня між живими та ще в совєтському раю... Правда, багато робітників не доживе вже цього щастя з цеї простої причини, бо заповіли, що готові на смерть запрацюватись, щоб показатись перед Сталіном в дні 21 грудня з окремими, додатковими успіхами в продукції, очевидно головно у воєнній продукції, бо на неї звернене око Сталіна. Не знати теж, чи доживуть свята мистці, що малюють портрети Сталіна, чи різбять його бюсти, чи письменники та поети, що пишуть нові повісті, драми й вірші в честь Сталіна, бо за те можна бути покараним ще до 21 грудня і зникнути, якщо їх твори не знайдуть апробати в Політбюрі. Те саме є певне теж з вченими, науковцями, музиками, політиками, дипломатами. Всі вони пріють і творять в честь „Батька", як ця Академія Наук в Букарешті, що вже заповіла на день 21-го грудня „святочну наукову сесію", де будуть доклади про Сталіна як корифея світової науки, мілітарного генія, найбільшого чоловіколюбця і миротворця. Те саме буде повторюватись, річ ясна, на „Академіях" в Будапешті, Софії, чи Варшаві, а далі теж і у — Львові та Києві.

Не знаємо, чи була коли в історії людства друга людина, яку стільки мільйонів людей ненавиділо б і проклинало, як це є зо Сталіном. Під тим оглядом Сталін стоїть куди вище навіть від Гітлєра! Десятки мільйонів проклинатимуть його в душі в дні 21 грудня в самих Совєтах, мільйони проклинатимуть його імя теж в країнах, що опинились у совєтській сфері впливів. Проклинатимуть Сталіна сотні тисяч імігрантів, що мусіли покидати рідну землю і не можуть і досі вернутись під рідну стріху. Проклинатимуть його всі ті, що їм вбили енкаведисти батька і матір, сина чи дочку, брата чи сестру. Для всіх них день 21 грудня, день 70-літніх уродин Сталіна, буде проклятим днем.

Вільний світ теж повинен відзначити цей день і сказати правду про диктатуру і терор Сталіна та московсько-комуністичну агресію Кремля. Повинен бути відзначений цей день теж в Америці, зокрема серед американських українців, що їх брати і сестри мучаться найдовше з усіх у московській тюрмі народів.

Щораз більше занять для жінок

Нові імігранти, які шукають праці негайно після приїзду, здивовані великим числом станків праці для жінок. Часто буває, що жінки й дівчата дістають зараз заняття, а чоловіки мусять нераз довго ждати, заки знайдуть працю. Та передсвяточний рух у великих містах мусить таки спонукати кожного до застанови над непропорціональним використуванням жіночої робучої сили. У крамницях дрібного продажу заняті майже самі дівчата, а мужчини відсунені до ролі послугачів чи посильників.

Жіночі видавництва звертають увагу на статистику Жіночого Бюра департаменту праці, яке виказує 440 різнородних занять у протиставленні до 70 родів праці перед сто роками. Теж надіються, що з ухваленням нового закону про суспільне забезпечення кількість занять напевно зросте,.

Найліпше платні професійні працівники й власниці та управительки чи урядники в різних підприємствах. У тих двох категоріях праці є затруднених 2,000,000 жінок.

До збільшення кількости робучого жіноцтва причинилася найбільше остання світова війна. Від 1940 р. яких пів мільйона жінок покинули домашню працю і пішли на ліпше платні роботи. Багато пішло до війська, коли там відкрилась для них нова ділянка. Тепер багато жінок має працю ще й в летунських підприємствах. Назагал уже нараховують 17,575,000 робітниць у всіх ділянках праці в Злучених Державах, а це становить 30 відсотків усього робітництва та 31 відсотків всього жіноцтва Америки повище 14 років життя. Не враховано тут хвилевих робітниць, звичайно шкільних дівчат, які шукають праці при різних нагодах, головно підчас свят. У загальному числі робітниць працює більше замужних жінок ніж незамужних і це викликає велике здивування.

Дальші варстати праці для жінок щойно відкриваються, головно в таких підприємствах, у яких треба вишколу й зручности. Тут передбачують для жіноцтва навіть більші можливості ніж для мужчин. Деякі професії з високими вимогами знання ще майже замкнені для жіноцтва. У ділянці учительській жіноцтво віддавна має велике поле, яке буде поширюватися в міру збільшування прилюдних фондів на втримання високих і фахових шкіл. Як американські жінки зачали займати вже й становища амбасадорів закордоном, значення жінки, як відповідальної представниці нації, незвичайно зросло. Це теж стало для молодих дівчат заохотою до посягання по становища в міжнародних організаціях.

Зате жіноцтво не найшло собі належного місця в робітничім, юнійним русі. Це майже виключно ділянка чоловіків. Але як до юнійного руху вмішаються теж і жінки, тоді як треба надіятися, цей рух стане на вищому щаблі в загальнім суспільнім русі.

Віктор Приходько.

Український „дипломатичний календар"

Це безперечно є те, що мусять собі зладити українці на рік 1950.

Що ж це за календар і нащо він потрібний?

Пояснення можуть бути довгі і короткі. Візьмемо останні.

Історична доля розсіяла українців по цілому світі. Те, що сталося в роках 1947-49, — є безперечно подія, що займе в анналах України дуже поважне місце. Саме в цих роках **по всіх країнах світу** опинилась українська еміграція, при чім не як еміграція економічна, зарібкова, а як еміграція політична, оточена численними кадрами людей, що прийшли не тільки шукати притулку, але принесли із собою українську визвольну ідею, якої вже не можуть покинути, яку спонтанно хотять реалізувати у всяких умовах і при всяких обставинах.

Говориться небезпідставно, що ми є амбасадорами України, покликані репрезентувати її перед цілим світом і працювати для неї в кожному куточку земної кулі.

І це ми робимо, стараємось робити. По всіх країнах нашого розселення ми позасновували свої громади та установи, а ці останні одною із своїх точок мають — інформування відповідної країни про нашу Землю — країну, про наш ідеал політичний, про наші досягнення культурні та мистецькі. Для осягнення цього, ми маємо на увазі нав'язання у відповідній країні стосунків з її політиками, видатними громадськими діячами, науковцями, письменниками, журналістами, — взагалі з людьми, що керують життям певної країни, витворюють в ній громадську опінію, а крім того мають вплив також і за межами своєї країни, в установах та організаціях міжнародних, роля яких у формуванні світу стає все більш поважною.

Але як ми цю роботу робимо?

І ось тут ми мусимо себе покритикувати. Цю надзвичайно важливу працю ми провадимо переважно дуже примітивно і без попереднього пляну, без програми, без підготовки — цілком доривочно, випадково, несистематично і неорганізовано. Знайомства і зустрічі наші з видатними представниками в тій чи іншій країні здебільша випадкові, виступи несподівані, неорганізовані, звязки несистематичні і поверхові і, як результат цього всього, — наслідки дуже скромні або й ніякі.

Та, воно, ніби й дивуватись не можна. Проїздимо ми здебільша в країну зовсім незнайому, — все нам тут чуже: народ, його мова, історія, побут, політичний устрій, організація цілого життя і т. д. Тому й наші дипломатичні кроки в такій країні мають ті риси, на які ми вказали вище.

Але так залишатись довго не може. Минуло уже пару літ, як ми розселились по різних країнах — хоч поверхово, — уже пізнали цілий комплекс їхнього життя і далі уже можемо і повинні провадити свою політичну працю в цих країнах більш упорядковано, поважно і відповідально.

І ось засобом для цього має нам стати „дипломатичний календар".

Такий календар ми, українці, мусимо собі зладити в кожній країні. Почавши від 1. січня і до 31 грудня кожнього року. Кожна країна-держава живе своїм життям і в ній коли не що-дня, то що-тижня, що місяця відбуваються події, акти і факти, про які українці мусять знати **заздалегідь** і про які вони **заздалегідь** мають умовитись, що використають їх для тих чи інших своїх виступів, н а в ' я з а н н я зв'язків і т. д.

Які ж це події і акти?

Їх повно в кожній країні. Вони є характеру державно-політичного, культурного, поступового, мистецького і т. д. Конкретно — державні свята, історичні дати, ювілеї та інші визначні дні в житті видатних офіційних осіб, державних мужів у певній країні. Далі — визначні дати з культурного життя тої чи іншої країни — ювілеї письменників, науковців, мистців і взагалі видатних людей в цих галузях; також — визначні дати в житті відповідних куль-

(Докінчення на стор. 3-тій)

Л. Луців.

ВЕЧІРНЯ ГОДИНА

(В тринадцяті роковини смерти Василя Стефаника).

Чудна якась вечірна година. Обстанова хатня і кути замазуються і пропадають у вечірнім сутінку, а в голові зарисовуються давні образи щораз виразніше. Згадую про свої зустрічі з Василем Стефаником. Не з особою великого нашого письменника, бо я його тільки раз бачив і то далеко, як він промовляв на сцені у Відні восени 1916 р. Говорив тоді про великого сина галицької землі — Івана Франка. Говорив так,, як і писав: короткими і вриваними реченнями. Але сказав дуже багато.

Та з творчістю Стефаника я стрічався дуже часто. Вперве, ще як учень дрогобицької гімназії, тої самої, де і Стефаник здавав матуру.

Дрогобицькі учні вивчали його творчість, бо гордилися колишнім товаришем своєї школи. Було це ще перед першою світовою війною, коли урвалася була нитка його творчости, і він мовчав довгі роки. В дискусії впав був запит і про те, чому автор „Синьої Книжечки" не пише далі. Д-р Володимир Бирчак, що був присутній на наших сходинах, пояснив нам, що багато людей ставить такий запит, звертаючися і до самого автора „Дороги". Та Стефаник відповів одному такому влізливцеві:

„Кожна свиня лізе до мене з отим „Чому не пишете?"

І ми вже мовчали. Ми не знали тоді, що вулькан не вибухає завжди, тільки деколи, що грім не гремить довго, що блискавка тільки на хвилю прорізує чорні хмари і гасне, осліпивши своїм блиском тих, що на неї дивляться. Така була і Стефаникова творчість...

Пригадую собі і другу свою стрічу зі Стефаниковою творчістю. 28 серпня 1915. Сотник Дмитро Вітовський веде свою сотню до наступу на завалівських полях. Проти нас чорна хмара московської солдатні хоче загарбати ту нашу рідну землю, якої так трималися Стефаникові герої — селяни.

„Земля — то все, як є своя!" — казали вони.

Тримаю в закаменілій руці рушницю і скоками підходимо до ворога. Згадався мені „отой Антін" із „Синьої Книжечки" Стефаника.

„Йду я з хати, гет цалком вже віхожу, та й поцулував єми поріг та й іду. Не моє та й решта! Бий, як пса, від чужої хати! Можна — Можна — проши! Було моє, а тепер чуже. Віхожу надвір, а ліс шумит, словами говорит: вернися, Антоне, до хати, вернися, мой!"

І згадалася тоді мені ще й співанка, яку Стефаник згадував у своїй „Вечірній годині":

> Ой, не коси, бузьку сіна,
> бо си зросиш по коліна.
> Та най тота чайка косит
> що набакир шапку носит.

Та пісня бреніла в моїй голові, а ворожі кулі осами й шершенями зачали нам понад головами, як ми лежали в подільській гречці, та ми зривалися до бігу, аж відогнали ворога від своїх хат.

Згадується мені і третя стріча з автором „Синів". Але це був уже „новий". Стефаник. „Земля — то все, як є своя!". Тепер „землею" — вже була Україна.

„Послідний раз прийшов Андрій; він був у мене вчений. „Тату, каже, тепер ідемо воювати за Україну. — „За яку Україну?" — А він підоймив шаблев груду землі та й каже: „Оце Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров, землю, нашу ідем від ворога відбирати". Як та його шабля блиснула та й мене засліпила. „Сину, кажу, та є ще в мене менший від тебе Іван, бери і его на це діло; він дужий, най вас обох закопаю у цу нашу землю, аби воріг з цего коріня її не віторгав у свій бік".

Про отого „нового" Стефаника мав доповідь на Семінарі Словянської Філології при Карловому Університеті в Празі — покійний уже сьогодні Микола Гнатишак. Присутніми були студенти всіх словянських народів — а керівником був чеський професор словянських літератур — Ян Махаль. Гнатишак відкрив увесь чар лякончного Стефаникового слова і творчістю автора „Синів" зачарував усю авдиторію і самого професора. За свою працю дістав він найвищу похвалу в формі першої нагороди... Та ми, українські учасники, раділи не грошевою нагородою нашого земляка, тільки успіхом українського слова — „Його (Стефаникового) слова"...

А пізніше прийшла та невідклична хвиля, коли в 3 годині і 30 хвилин ранку 7 грудня 1936 року Великий Василь Стефаник замкнув свої очі назавжди в своєму Русові. Умер, як уміради всі українські власники своєї землі. Висповідав його брат митрополита Шептицького, ігумен Климентій Шептицький; а при його смерті був присутній русівський парох, о. Дольний, якого Стефаник дуже шанував і любив.

І я тоді мав довшу стрічу зі Стефаником, бо писав про творчість того українського письменника, якого великий Франко назвав н а й б і л ь ш и м мистцем українського слова після Шевченка. Підкреслював я його звязок з українською землею, що розрослася в останніх його творах в ідею всієї України. Зазначував я також, що Стефаник належно оцінював і ту надземну Силу, що керує долею людей і народів і ніде в своїх творах не виступав проти Бога, хоч і формально належав до радикальної партії.

Старий Максим зі „Синів" прикляк до землі і молився:

„А ти, Мати Божа, будь мойов ґаздинев; ти з своїм Сином посередині, а коло тебе Андрій та Іван по боках... Ти дала сина одного, а я двох".

А пізніше, вже на чужині, в чужій і непривітній Німеччині, я часто думав про Стефаникову творчість. Я бачив, як наші скитальці радісно сідали на вози, щоб їхати в світ за очі на незнану скитальщину, залишаючи в Европі всю свою мізерію і пониження та переслідування. І я згадував тоді ста-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

6)

IX. СЛОВО СЕНАТОРА ОЛЕКСАНДРА СМИТА

Після виходу Мр. Шоґнесі, адв. І. Панчук, що знову перебрав провід нарадами Конґресу, заповів приявність сенатора Злучених Держав, Олександра Г. Смита. Прихід сенатора приявні привітали стоячи та щирими оплесками. Євген Рогач, представляючи сенатора Конґресові, говорив:

Я не маю досить слів, щоб могти належно представити вам достойного Олександра Смита, сенатора Злучених Держав та члена могутнього сенатського комітету закордонних справ. Ви маєте перед собою мужа, який зробив дуже багато для української справи, зробив більше, як хто-небудь інший. Теж і тепер, дарма що занятий важливими справами передвиборчої кампанії поза столицею, він спеціяльно приїхав до Вашинґтону, щоби бути на нашому Конґресі. Недавно він був в Европі та віддав чи не найбільше уваги групі українських скитальців. В останньому він відбув поїздку по Орієнті. Сенатор Смит є справжнім приятелем українців, бо він їх найкраще розуміє.

Сенатор Смит на початку свого виступу стверджує, що за кожним разом, як він тільки зустрінеться з українцями, його завжди огортає родинне почування. Він завжди відчуває і знає, що він є справді між своїми. Він пригадує собі свій побут між українськими скитальцями в Европі і він теж знає та високо оцінює ту піддержку, яку йому завжди дають американські українці. Він подивляє відвагу і геройзм українського народу в його боротьбі за волю. Власне через ці змагання до волі українці так близькі його серцю. Він знає, що ця нерівна боротьба українського народу продовжується і він знає, що вона є виявом та доказом найшляхетніших змагань до волі всього людства. Українська боротьба за визволення є — по думці сенатора Смита — важливим фактором в пробудженні людства та його змагання до скинення кайдан імперіялізму і старого колоніялізму. В дальших своїх виводах сенатор Смит говорив:

„Змагання українського народу до волі і незалежности протягом періоду багатьох років страждань і неволі стало заповідником великої хвилі націоналізму, що в післявоєнних роках охопив ввесь світ. Табори переміщених осіб в Европі є доказом незламної рішучости сміливих одиниць запевнити собі волю і не підкоритися брутальности та злудним обіцянкам фашизму-нацизму і комуністичного марксизму. Я бачив цих людей в Европі, які воліють концентраційні табори з усіми їхніми невигодами і терпіннями, ніж мали б вернутися до своїх домів, контрольованих тепер безпощадною тоталітарною владою...

„Я тількищо вернувся з поїздки по Далекому Сході, де так наявно проявляються націоналістичні змагання до волі. Це є великим привілеєм і відповідальністю наших Злучених Держав вести і допомагати в цих змаганнях до повалення кайдан імперіялізму та старої політики колоніянізму, і допомогти цим поневоленим воюючим народам допомогти собі самим. Недавно ми зробили під цим оглядом початок, проголошуючи нову Филипинську республіку, базовану на демократичних принципах західної традиції.

„Я відвідав Корею, де нарід південної частини цеї країни організує нову республіку з метою визволити всіх корейців, включно з тими в північній частині, що опановані Росією, від деструктивного комуністичного паралічу. Я відвідав Формозу, що колись була під пануванням японців та яка сьогодні змагається за свою власну волю і приготовляється до оборони проти комунізму, що починає душити цілий Китай. Я відвідав Японію, яка перед другою світовою війною була імперіялістичним деспотизмом, керованим військовою клікою та яка започаткувала війну на Пацифіку і малощо не принесла смерть та загладу всіх вільним інституціям на Далекому Сході. Сьогодні японський нарід, під вмілим проводом генерала Мек Артура і групи його співробітників, починає розуміти добродійства волі західної традиції та приймати цю волю за свою.

„А кілька днів тому ввесь світ сердечно привітав народження нової Індонезької республіки. Теж тут започатковано програму, щоби дати народові можність розпоряджати і володіти самим собою та раз на завжди зірвати з викривленою колоніяльною політикою.

„Якщо ми розглядатимемо справи в перспективі історії і не під кутом хвилевих досягнень в роді комерсійних користей, ми побачимо, що ці задушевні бажання і змагання українського народу протягом так багатьох років базуються рішучо на тих самих здорових принципах, якими керувався наш власний англо-саський нарід продовж бурхливої історії тисячі років і які привели його до незалежности та розуміння святости індивідуальної людської істоти.

„Крізь призму того всього ми спостерігаємо дальшу загрозу для правди, яка криється в глибині нашої душі та в об'єднанні людського роду і його розвитку з вірою у великого Творця. Ми, християни, віримо в святість індивідуальної людської істоти, як це означив основник нашої релігії. Але народи всіх релігій тепер постійно наближаються в розумінні правдивішого змислу батьківства одного Бога і братерства всіх людей та глибокої правди, що наші основні вольности впливають з цего широкого розуміння. Велике Призначення наділило людей волею та казало їм жити разом. Але нігде нема сказано, що одна частина людей на цій нашій землі повинна бути опанована та бути під контролею будь-якого іншого народу. Змагання українського народу до волі і незалежности є тільки виявом його визнавання цеї вічної правди..."

Свою хвилюючу промову сенатор Смит закінчив: „Я перервав всі свої інші обов'язки на цей день та прийшов до Вас,

(Продовження на стор. 4-тій)

Проф. П. КОВАЛІВ

НАША ДВОМОВНІСТЬ

2) Докінчення.

Хоч би куди закинула нас доля, — всюди ми повинні зіткнутися з фактом двомовности, якщо ми не бажаємо зректися своєї національности. Завжди і всюди ми повинні пам'ятати, що, крім офіційної мови тієї держави, того народу, де ми перебуваємо, нашу безнастанну увагу повинна притягати й своя рідна мова. Ми не раз з повагою ставимось до поліґлотів, людей, що знають багато мов. А хіба ми неспроможні знати хоч би дві мови, оцей необхідний мінімум життя на чужині? Обставини життя примушують нас вивчати чужу мову (англійську, еспанську та ін.), стикаючися з чужою культурою, до якої треба, розуміється, ставитись з великою пошаною, але разом з тим треба всіма засобами оберігати й рідну мову, рідну культуру, оцю найбільшу відраду, що її можна мати в важкі хвилини туги за рідним краєм. Великий наш поет Тарас Шевченко терпів тяжкі моральні муки на далекому засланні, і рідна мова, що нею він виливав на папері свою тугу, була для нього найбільшою втіхою в житті. Шевченко ніколи не забував про свій нарід, про свою рідну мову (хоч досконало володів і російською мовою), бо рідна мова була для нього душею його народу, що для нього він віддав своє життя. Наші видатні письменники — Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Михайло Коцюбинський, Леся Українка та ін. досконало знали офіційну російську мову, але ще краще знали рідну українську мову, писали нею свої твори, говорили нею, де тільки можна було, оберігали її як найдорожчий національний скарб. Цим самим шляхом підуть і наші сучасні письменники й поети, що гірка доля судила їм тинятися по чужих землях. На цей шлях двомовности повинні стати всі українські еміґранти, якщо вони й далі хотять залишитися українцями.

Треба знати ще крім того, що на нашу долю припала велика історична місія — поставити нашу національну мову в ряди мов інших культурних націй світу. Коли наша пісня лунає тепер по всьому світі як найкраща з усіх пісень; коли наші бандуристи своєю високомистецькою грою, якої ще не знала історія бандури, полонили серця народів Европи і тепер мають тримати високо свій мистецький престиж в Америці; коли мистецькі виставки, продукт наших скитальців по таборах Німеччини, наочно довели духову вищість нашого народу і буквально зачаровують відвідувачів-чужинців, — то чи не повинні ми поставити на чільне місце й нашу мову, як мову висококультурної нації? Так, повинні! Ми маємо нагоду вивести в світ нашу мову й показати її світові в усій її красі. Нам треба домогтися, щоб наших клясиків чужинці читали в оригіналі. Шевченків геній увесь тільки в оригіналі. Ніхто не спромігся досі й не спроможеться ніколи віддати чужою мовою дух його творів, дух його народньо-поетичної мови, такої оригінальної, такої своєрідної! А для цього треба насамперед самим нам цінити якслід українську мову, плекати, вивчати.

Наша молодь! Цвіт нашої будуччини! На неї, що становить собою друге покоління першої іміґрації і перше покоління нової іміґрації, на неї покладаємо ми велику надію в плеканні рідної мови в бурхливому океані інших мов світу. Згаданий вище факт зустрічі молоді з українським діячем — дуже відрадний факт, але все ж таки треба плекати рідну мову і в товаристві, плекати її там, де офіційна мова державна не стає на перешкоді. В цьому відношенні молодь старої іміґрації може мати велику послугу від молоді нової іміґрації, що українську мову знає краще, вивчивши її в середніх і високих школах, здобувши науку цією мовою. Треба завжди пам'ятати, що коли ти себе вважаєш українцем, коли ти свідомий великого обов'язку перед твоїм народом, то ця свідомість насамперед є свідомістю мовного порядку, як і взагалі національна свідомість є свідомістю мовного порядку. Ти думаєш по-українському, бо ти свідомий того, що належиш до української збірноти, до української нації. А всяке думання, всякий творчий процес нашого мислення — процес мовного порядку.

З усього сказаного випливають практичні висновки. Українська іміґрація (стара й нова) в своїй культурно-громадській діяльності повинна велику вагу звернути на вивчення рідної мови. Ми не беремо на себе сміливости говорити про організацію в Америці, Канаді та ін. країнах суто українських шкіл, як це зробили скитальці в Европі, организувавши свій університет, дві високі духовні школи, технічно-господарський інститут і високу економічну школу. Про можливість чи неможливість організації таких шкіл скаже нам наше ближче майбутнє. Але про організацію курсів українознавства або спеціяльних курсів української мови і літератури, або про заснування катедр української мови при місцевих університетах говорити можна і треба. Це наш перший обов'язок. Ми не сміємо допустити до того, щоб третє покоління старої української іміґрації вийшло із складу української нації. Треба запобігти цій небезпеці.

Дуже відрадним явищем є відкриття при манітобському університеті відділу славістики та існування вже катедр української мови в Саскатуні, Саскачевані і взагалі та акція, що її ведуть українці Канади за впровадження української мови в університетському навчанні. Нині вже в Канаді й мови немає про будь-яку мовну і культурну асиміляцію, а панує погляд, що „свідомість та ознайомлення з культурою предків є побажаною прикметою доброго канадійця". Зокрема таку думку висловив сенатор Томас Крікар на бенкеті спиводу святкування 75-ліття міста Вінніпеґу. Він сказав, що „той, хто забуває культуру своїх батьків, не може піднятися до висот громадянства". Цей вислів канадійська газета „Український Голос" розцінює як „репрезентативний погляд канадійців широкого світогляду".

За прикладом Канади мають піти українці інших заокеанських країн. Зокрема українські організації в ЗДА конче повинні подбати, щоб при американських університетах були відкриті катедри української мови, не кажучи про те, що відкриття відділів славістики цілком уже стало на часі. На це маємо всі можливості. Годі вже говорити, що таких катедр нікому заступити, коли до Америки щодалі більше прибувають нові наукові сили з Европи, і серед них відомі славісти і україністи.

Це один з найбільших обов'язків, що стоїть нині перед українськими організаціями. Але основний обов'язок, що стоїть уже перед кожною українською родиною, — це дбати про те, щоб у родині розмовною була тільки українська мова. Батьки несуть відповідальність перед нацією, і тому перші підвалини виховання дітей повинні бути закладені в рідній національній мові. Тільки при цій умові ми зможем зберегти розпорошені по світ наші національні сили, тільки тоді ми з спокійним сумлінням зможемо сказати, що ми зробили велике діло для Нації.

З ТЕАТРУ

Нова прем'єра в театрі Гірняка

„Господиня заїзду", Ґольдоні в Ню Йорку, 26 листопада.

Велике мистецтво живе віками і сьогодні ми щиро сміємося та захоплюємося пєсою Ґольдоні „Господиня заїзду", написаною 200 років тому. Її персонажі, хоч одягнені у вишукані костюми 18-го віку, говорять нашою сьогоднішньою мовою, бо вони є втіленням вічно-людських почуттів.

Театр Гірняка вибрав п'єсу „Господиня заїзду", як одну з п'єс клясичного репертуару світового театру, що йде в найкращих театрах усього світу.

І українці Ню Йорку не є винятком з глядачів усього світу щодо оцінки цієї п'єси — вони її сприйняли з захопленням. Легка, дотепна, цікава п'єса викликає неослабний інтерес і безперестанний сміх глядача.

В центрі п'єси стоїть „Господиня заїзду" Мірандоліна-Тамара Познякова, а навколо неї упадають всі герої п'єси, чоловічого роду. Та я, мабуть, не помиляюсь, сказавши, що половина залі теж закохалась в Мірандоліну-Тамару, а вся заля зачарувалась.

Мірандоліна — справжня дочка італійського народу — красива й розумна, свідома свого впливу на чоловіків.

Вона є втіленням вічно-жіночого, але не ніжно-жіночого, а бойового, самостійного, що протиставить себе чоловікам, не підкоряється їм, а завойовує їх, вибираючи собі, але не даючися бути вибраною.

Тамара-Мірандоліна повна вогня, чар, почуттів і протягом трьох дій навколо неї кружляють четверо закоханих, а п'ятого, який не хотів зразу закохатися, вона примусила, і він закохався найбурхливіше від усіх та так її налякав, що Мірандоліна з переляку в кінці п'єси заручилась з іншим — своїм вірним слугою Фабріціо.

Всі закохані герої є різні, всі цікаво задумані автором і може ще цікавіше представлені акторами.

Йосиф Гірняк грає старого маркіза ді-Форліпополі, підтоптаного аристократа без грошей, але з великими амбіціями. Безсилий, хитренький, трохи голодненький, а в тім з золотим лорнетом і в білім шовковім строї — Гірняк безподобно подав тип тої аристократії, що саме 200 років тому догорала і уступала своє місце в суспільстві здоровим паросткам народу.

Граф д'Альфбафйоріта у виконанні В. Лисняка — є інший тип аристократа. Він сипле грішми і думає, що за гроші матиме все, в тім числі і серце Мірандоліни. Лисняк добре увійшов в ролю і дав чіткий образ молодого ласуна.

Володимир Змій грав вірного слугу Фабріціо, з яким Мірандоліна врешті заручилась.

Він прекрасно подав тип безпосереднього хлопця, віддано закоханого, який то вірить своїй коханій і надіється на гарне майбутнє, то шалено ревнує, а врешті є щасливий наречений.

Актор Василик дав ще один цікавий тип закоханого — безнадійно закоханого скромного слугу, у якого ніяких надій нема і який хіба може плакати з горя, як уже час від'їзджати з дому чарівної Мірандоліни.

Але найцікавіший з усіх закоханих є кавалер ді-Ріпафратте у виконанні Івана Колосова. На початку п'єси то є жінконенависник, що аж брутальний з прекрасною Мірандоліною. Поступово він підпадає під чари красивої хитрунки, переходить через стадію ніжної закоханости і.. врешті палає таким нестримним коханням, що трохи не виламує двері в заїзді і не вбиває своїх суперників.

Колосов прекрасно передав усю гаму почуттів, звичайно, трохи підкреслено, а Тамара чи то пак Мірандоліна, грала грізним військовим як кицька з мишою, аж поки її гра так далеко не зайшла, що красуня почала боятись за свою честь та життя, на швидкоруч вибрала собі нареченого з поміж усіх закоханих, а останнім, для загального спокою, запропонувала виїхати з заїзду.

Молоді акторки І. Куліш та Л. Погребинська виказала дві епізодичні жіночі ролі, показавши прекрасний вишкіл і добрі здібності.

Тверда й майстерна рука режисера Олімпії Добровольської почувалась в усій виставі. Все творило прекрасне ціле, всі мізансцени, кожний рух — все було на місці в гармонійних акордах легкого, але високо-мистецького театрального видовища.

Оформлення сцени В. Лисняка мистецьке-скромне, його майже нема. Золотаві меблі на тлі замкуватих завіс є натяком на далекі часи 18-го віку, на його вишукані смаки.

Така висококультурна постава, як „Господиня заїзду", це надзвичайно корисна поява в житті нашого широкого україно-американського загалу. Вона звязує нас з цінностями світової культури, поширює наші горизонти, виводючи за межі вузького ґетто, і показує, що то є справжній український театр, справжні актори і справжній режисер.

А крім того, вистава дає дві години чудесної веселої розваги. Нею зачаровується кожний — і знавець театру, і втомлена людина, що шукає відпочинку, і молодь, що шукає розваги.

Любов Дражевська.

Український ‚дипломатичний календар'

(Докінчення зі стор. 2-гої)

турних установ та організацій, напр., ювілей школи, закладка театру, заснування такої чи іншої громадської організації, з'їзди, конгреси, мистецькі вистави, видатна спортова подія і т. д., і т. д. Словом, — надзвичайно багато нагод, коли виступ українців може бути для чужинців приємний, вітаний, бажаний, а для нас завжди — корисний.

Але звичайно, не все і всюди ми мусимо й можемо виступати, — як з погляду політичного, тактичного, так і з погляду наших еміґраційни: сил і можливостей. Отже для **устаління** всіх цих моментів, українці в кожній країні мусять собі виробити „дипломатичний календар". Занятись цим мають особи, більш-менш добре ознайомлені з певною країною-державою та її життям. Взявши до рук календар певної країни, — в даному випадку на рік 1950-тий, наші референти мусять перейти його, попорядку, день за днем, нотуючи ті дати, свята, події, в яких українці мусять, повинні б чи можуть виступити. Проєкт референтів переглядає управа головної репрезентаційної української організації в певній країні чи ширша спеціяльна нарада, затверджує її — і ось українська еміґрація в певній країні **дістає програму чи плян праці на цілий рік.**

Тоді ситуація корінним способом міняється. Українські організації, що часто завмирають і навіть зовсім умирають від безділля, порожнечі, від сірих, одноманітних буднів, **дістають конкретну програму праці,** до того ж визначену певними датами, що ту працю завжди підганяють, інтенсифікують. Це — по стороні внутрішній. Але головний ефект по стороні зовнішній. Ми, українці, що живемо звичайно в певній державі як бідні, скромні „скитальці", пропускаючи всі і всякі нагоди для зарепрезентування своєї країни і свого народу, і головне — навіть не знаючи про такі нагоди, зможемо нарешті, справді стати амбасадорами своєї країни. Маючи в руках свій „дипломатичний календар", себто програму праці, маючи можливість заздалегідь підготовитись до такого чи іншого виступу — (пок. президент Т. Масарик писав, що він ніколи не йшов на розмову з видатним політиком, попереду не причитавши його творів), — ми, звичайно, той виступ переведемо гідно і вдатно, бо не є ми гірші від інших людей і в кожній країні маємо нині подостатком інтеліґенції. Але в інтересах справи необхідно, щоби такий календар був виготовлений **по всіх країнах.** Це тоді дасть ще більший ефект. Бо бувають події в певній країні, що переростають межі цієї країни. Напр., ювілей письменника чи діяча більшого маштабу, — на таку подію можуть відгукнутись українські організації із інших країн. Але про неї повинні заздалегідь поінформувати українські організації тої країни, в якій підхід має відбутись.

Само собою зрозуміло, що „дипломатичний календар" мусить поповнюватись і тими подіями і актами, що виникатимуть в певній країні протягом року і не були передбачені в календарях.

Окремо належить зазначити, що ціла акція зовнішніх виступів українців у поодиноких країнах мусить бути до певної міри скоординована. Ми маємо Українську Національну Раду, а в ній Ресорт Зовнішних Зносин, що відповідає за українську зовнішню політику. Отже один примірник „дипломатичного календаря" з кожної країни, повинен бути надісланий також до Виконного Органу УНРади. Річ в тім, що в багатьох випадках буде вказаним, щоби з певним актом виступила теж загально-українська Репрезентація.

Ще два слова про Злучені Держави Америки. Ця країна, — з її маштабами, мільйоновими містами і щиро демократичним ладом і, як наслідок, пишним розцвітом життя політичного, громадського, культурного, мистецького, нарешті, з її багатьома етнічними групами, дає особливі можливости і нагоди для використання цього терену в інтересах української справи. Але для нас, новоприбулих іміґрантів, — це густий ліс і хащі, в яких можна безнадійно заплутатись. Тут, як ніде інде, потрібний „дороговказник" — „дипломатичний календар". І зладити його можна буде тільки при найближчій участі нашої старої українсько-американської еміґрації, під загальним керівництвом Українського Конґресового Комітету.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Листа: ч. 35

Відділ:		Жертва:
	Sergij Shlopak	$ 6.50
	Іван Павук, передпл.	2.00
	Дмитро Присяжнюк	2.00
	Іван Оленик	2.00
	Андрій Щерба	2.00
	Петро Шепеленко	1.20
	Петро Кащенко, передпл.	1.00
	Іван Рудницький	1.00
26	Магун Гринь	2.00
29	Михайло Малищак	2.00
39	Снігур Михайло	3.00
39	Рибак Константин	3.00
39	Дачук Василь	2.00
39	Каній Василь	2.00
39	Десюк Іван	2.00
39	Мерва Михайло	2.00
39	Бендерський Зенон	2.00
39	Слонський Іван	2.00
39	Шмокалюк Олекса	2.00
39	Пігуляк Іван	2.00
39	Луцишин Теодор	2.00
39	Осухівський Віктор	2.00
39	Яворський Антін	2.00
39	Гайдук Антін	2.00
39	Лущак Ілько	2.00
39	Оренич Дмитро	2.00
39	Яворський Мирослав	2.00
39	Порцинелюк Гнат	1.00
56	Йосиф Солецький	2.00
58	Богдан Тополницький	2.00
58	Гринько Прунько	1.00
63	Михайло Личак	3.00
63	Стефан Пітик	2.00
65	Романович Михайло	2.00
86	Т. Мороз	3.00
86	М. Баюс	2.00
97	Василь Бродський	2.00
97	Анастазія Бродський	2.00
97	Михайло Бродський	2.00
97	Микола Бродський	2.00
97	Річард Бродський	1.00

Відділ:		Жертва:
97	Михайло Бродський	1.00
97	Леон Бродський	1.00
100	Іван Гомінюк	2.00
127	Іван Грех	2.00
130	Михайло Зелем	2.00
130	Антін Карпович	2.00
133	Антін Сурма	2.00
133	Данило Мотуз	2.00
139	Микола Столярчук	2.00
158	Глухий Теодор	1.00
161	Йосиф Литвин	5.00
170	Онуфрів Йосиф	2.00
170	Стефан Мушкевич	2.00
182	Олекса Комар	5.00
190	Бігун Василь	2.00
192	Василь Гудзій	5.00
194	Онуфрій Литвин	2.00
204	Василь Дворчин	2.00
206	Микола Вецал	2.00
211	Теодор Соколовський	2.00
218	George Nedostup	2.00
218	Микола Корецький	2.00
243	Теодозій Менцінський	2.00
248	о. Іларіон Врублевський	3.00
254	Андрій Мельник	2.00
259	Семен Ментус	2.00
279	А. Морозовський	2.00
281	Микола Мороз	2.00
294	Яків Салій	2.00
308	Григорій Лупиняк	2.00
317	Лука Залеський	2.00
349	Микола Вирбицький	2.00
357	Гнат Твердий	2.00
361	Анна і Матвій Боднар	5.00
361	Петро Свистун	5.00
361	Михайло Петрівський	2.00
361	Дмитро Савчак	2.00
367	Олекса Данилів	2.00
376	Данило Троз	2.00
385	Квасний Тимко	2.00
385	Катерина Кузів	2.00
389	Justine Nalukow	3.18
476	Михайло Лібрук	2.00

ВЕЧІРНЯ ГОДИНА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

рого Івана Дідуха з „Камінного хреста" — та Данила й Семена з „Вона земля".

Як Іван Дідух мав їхати до Канади, то такий його туск напав, що чиколонки гриз і чупер собі микав, ночев си по соломі, як худобина. А потім нечисте цукнулоси до нього! За малу филю був би си затеґ. Але нагадав си за свій хрест та й його відійшло".

А на своїм горбі поставив хрест і „вібив на ньому своє намено і своєї жінки", бо їхав немов у могилу.

А тут скитальці з усміхом на устах їдуть у світ за очі...

Чи наші люди стали вже тими „світовими людьми, як англійці, що з радістю їдуть у чужі землі, чи вони є, може, отими „тумами", яких казав рубати шаблями кошовий отаман Сірко, коли визволені з татарської неволі, хотіли йти назад у Крим?...

А може вони заніміли з глибокого горя, як та Данилова жінка:

„Доки ще виділа з фіри наше село, то плакала та з воза тікала, та невістки її здоганяли, а як не вздріла вже свого села, то заніміла".

Так, велике горе впало на нашу землю.

Та віримо, що прийде час, і ми, як Данило, „завернемо свої вози до схід сонця, аби Бога не гнівити...", бо „наше діло з землев... з рідною землею".

І заговорять скитальці, як промовила і заніміла Данилова жінка:

— „Ідім, Даниле, додому, ідім!"

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають стараниям ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Тейлор" до порду в Ню Йорку, дня 9-го грудня.

Бемко-Михайло, Оксана, Татіяна, Зенон; Тимкевич Анна; Бачинський Юліян; Бараник Осип; Бараник Юрій; Білан Олександер, Анна, Марія, Марта; Білінський, Володимир; Безбородько Надія; Бойцун Михайло, Анастасія, Олександра; Хлібкевич Осип, Марія, Анна; Цинкар Осип, Стефанія, Тарас; Чемеринський Володимир, Станислава, Юрій, Роман; Чепко Іван; Чубей Іван; Чубок Володимир, Стефанія; Дацьків Євген; Довгань Анна; Дзюба Микола; Дубинський Микола; Дутчак Микола, Антонина, Анна, Михайло; Фатюк Лев, Геилна; Фещишин Ярослав; Фостяк Богдан, Ольга, Любомира; Гнатюк Теодор; Гребенюк Микола, Олександра, Алля, Гелина, Андрій, Петро; Гуляс Михайло, Ерна; Ятчищин Петро; Ємець Ольга; Кавецький Яків, Марія; Кінь Микола, Іванна, Зенон; Ключник Павло; Клюс Микола, Олена; Кошилька Стефанія; Крищишишин Михайло; Кузьменко Павло, Анастасія; Кузьмин Степан; Лібович Семен; Литваковський Анатолій; Лотоцький Володимир; Лучицький Іван; Литвин Василь, Марія; Манченко Павло; Мазиненко Василь, Татяна; Менко Юліян, Марія; Мізун Меланія; Ничпорук Юрій; Мирошник Лідія; Оліярник Теодор, Юстина; Палайда Дмитро, Анна; Петрик Стефан, Марія; Палевий Іван; Прокопишин Стефан, Лідія, Євген, Лідія; Рак Володимир; Решетилович Василь, Ірина; Романів Корнило, Софія; Рибак Стефанія; Сеник Осип; Скрипець Дмитро, Ярослава; Стемпель Татяна; Сусяк Микола; Шаєнко Прокіп, Меланія, Іван; Швець Трофим; Терлецький Нестор; Томашівський Ярослав; Украдига Филимон; Олена; Волошин Семен; Воробій Павло; Бозняк Іван; Захарчук Петро; Захарко Тарас; Зікуль Іван, Параска; Жовнірів Іван; Жуковська Стефанія; Бабич Петро, Марія; Барладяк Микола; Борецький Володимир, Маріянна; Ґерманюк Онуфрій, Неоніля; Ядлос Андрій, Теофіля, Юрко; Яремчук Стефан, Анна; Канда Олена, Григорій; Капнудель Анастазія, Люба; Кузьмик Станислав, Ніна, Марія; Поляцковий Петро, Люба; Попель Софія; Рибалченко Борис, Сінаїда; Римарук Дмитро, Анна, Мирослава, Ігор; Салій Яків, Параска; Сікора Василь, Катерина, Стефанія, Любомира; Задерей Василь; Білинський Роман, Іванна; Дуда Орися, Анна, Теодор; Ґадяла Кирило, Марія; Гурмак Іван, Юлія; Гусар Василь, Марія, Володимир, Іванна; Ясінська Пракседа, Лідія; Клим Юлія, Оксана; Клименко Галина; Любник Христина, Василь, Олена, Євгенія, Григорій, Микола; Мак Мирослав, Софія, Ігор; Нанашко Володимир, Римчук Микола, Катерина, Надія, Леся; Сенчишин Теодор, Антонина, Анна; Скіць Володимир, Раїса; Вакут Михайло, Катерина, Антонина; Заяць Олексій, Софія, Ігор; Блажкевич Теофіль, Теодора, Надія; Бойчук Анастасія, Теодор, Анна, Гарасевич Теодозія, Гуменюк Марина; Коцман Галина, Лідія; Куницький Сергій, Віра; Фролова Галина; Івасів Антін, Аталія, Євстахія, Анна, Петро, Марія.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

щоб Вас привітати, щоби бути з Вами та разом з Вами просити Бога, щоб допоміг Вам у Ваших змаганнях".

Слова та запевнення сенатора Смита Конґрес прийняв знову стоячи та одушевленими оплесками.

Євген Роґач з черги представив краєвого директора Республіканської партії, Мр. Ґермана, що й зі свого боку висловив радість зі своги побуту між українцями на цьому Конґресі, бажаючи йому якнайкращих успіхів в нарадах.

X. ЗВІТ КАСІЄРА У.К.КОМІТЕТУ, ДМИТРА ГАЛИЧИНА

П-ні Івченко перебирає дальший провід нарадами Конґресу та просить до звіту касієра УККомітету, Дмитра Галичина.

Звітодавець вияснює, що він не багато має додати до надрукованого звіту. **Натомісць він має багато дечого сказати на цю тему і це буде предметом його окремої доповіді.** Його звіт за час від 15-го травня 1946 до 15-го жовтня 1949:

Приходи:

Готівка в банку з 15-го травня 1946	$ 5,357.27
Вплатили:	
1. Український Народний Союз	4,000.00
2. З. У. А. Д. К.	2.060.16
3. Український Канад. Комітет	977.06
Міста:	
4. Дітройт і Гемтремк, Міш.	6.660.91
5. Ню Йорк, Н. Й.	5,824.55
6. Филаделфія, Па.	4,130.00
7. Шікаґо, Ілл.	2,791.41
8. Клівленд, Огайо	2,439.19
9. Нюарк, Н. Дж.	2,103.18
10. Джерзі Ситі, Н. Дж.	1,885.61
11. Елізабет, Н. Дж.	1,204.11
12. Бруклин, Н. Й.	1,015.40
13. Акрон, Огайо	754.10
14. Рачестер, Н. Й.	725.00
15. Честер, Па.	684.00
16. Болтімор, Мд.	645.00
17. Вунсокет, Р. Ай.	625.00
18. Питсбурґ, Па.	620.00
19. Амстердам, Н. Й.	502.70
20. Миннеаполіс, Мин.	360.20
21. Дирборн, Міш	344.20
22. Вотервліт, Н. Й.	315.25
23. Асторія, Н. Й.	301.00
24. Нортгемптон, Па.	290.50
25. Елмайра Гайтс, Н. Й.	288.25
26. Сиракюз, Н. Й.	288.00
27. Ансонія, Конн.	272.50
28. Питсфілд, Масс.	254.81
29. Бетлегем, Па.	252.00
30. Менвіл, Р. Ай.	250.00
31. Коговз, Н. Й.	240.00
32. Йонґставн, Огайо	240.00
33. Майнерсвіл, Па.	227.03
34. Кембел, Огайо	218.35
35. Гекетставн, Н. Дж.	205.00
36. Кортіс Бей, Мд.	199.00
37. Ню Гейвен, Конн.	182.00
Інші місцевости (103)	10,952.10
Разом	$60,684.84

Розходи:

1. Видавництво „Укр. Квартальника"	$24,531.76
2. Кошти репрезентації	1,710.84
3. Кошти подорожей	4,938.26
4. Делеґація до О.Н. в Парижі 1946 р.	4,542.92
5. Конґрес у Вашинґтоні — травень 1946 р.	1,454.87
6. Видання У. К. К.	3,753.85
7. Бюро УКК—інтервенції, петиції, меморандуми і т.п.	1,750.25
8. Укр. Пан-Американська Конференція	14,437.24
9. Різні	2,007.71
Разом	$59,127.70

Приходи	$60,684.84
Розходи	59,127.70
Стан каси 15-го жовтня 1949 р.	$ 1,557.14
Депозит в банку	$ 1,547.14
Готівка в касі	10.00
Разом	$ 1,557.14

З звіті окремо згадано тільки ті громади, що поставили до розпорядження Комітету більші фонди. На тих 1,557.14 долярів, що є в каві Комітету, є ще невиплачені рахунки на $3,000. Цему фактові Четвертий Конґрес повинен приділити окрему увагу, бо на ніщо не здадуться всі наші слова і всі наші постанови, якщо ми не подбаємо про засоби на їх здійснення.

XI. ЗВІТ СЕКРЕТАРКИ У.К,КОМІТЕТУ, ЕВИ ПІДДУБЧИШИН

Мені, як секретарці УККомітету, дуже трудно дати звіт, бо хиба треба було б счислити всі години праці посвячені в користь УКК.

Само ствердження, що секретаріят запровадив картотеку членів, делеґатів, преси, кореспонденції, видав відозви, передав 1,261 родинних розшуків, прийняв 1,736 листів, вислав 1,964 листи, чи згадка, що Комітет мав 141 разів засідання й треба було писати протоколи, це все, тільки сухі цифри, які мало говорять, але які вимагали багато праці.

Я з рамени УКК була представницею на Конвенцію Американських Демократів й мала промову.

Я була секретаркою на Пан-Американській Українській Конференції в Ню Йорку й повних 2 тижні працювала для тої справи.

Це коротко про працю. При кінці заговорю до Вас Шановні Делеґати, в справі самого Конґресу.

Ми з'їхалися до Вашинґтону на Четвертий Конґрес, щоб спільно, з'єднено заговорити про Україну, яка мучиться під червоним окупантом. Ми мусимо так заговорити, щоб глухі почули, а незрячі побачили нашу єдність, нашу силу та наші щирі бажання й готовість боротьби.

Від нас сьогодні залежить хід праці УКК, бо ми маємо вибрати уряд, який уміло, щиро й вперто працював би в користь української справи, не Мануїльського, — посіпаки Сталіна, але дорогої нам, котрій ми й дотепер служили, справі воюючої України.

Щоб ми могли вибрати гідний уряд, пам'ятаймо про одне: Бог і Україна. Хай цей клич буде нашою провідною думкою в часі Четвертого Конґресу.

(Дальше буде)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, буде мати **річні збори** в пятницю, 9. грудня, у своїй гали У. Н. Домі, 216-218 Grand St., в год. 8. ввечір. Проситься членів прийти на час, щоби не зволікати пізно вніч. Просимо конечно вирівняти свої вкладки хоч раз врік, бо інакше будуть підлягати суспендованню. Приведіть зі собою нових членів до Тов. і УНС,, що є кожного з нас обовязком. Кампанія за новими членами уже кінчиться, а наш відділ еще не виконав своєї квоти, то є 28 нових членів. Просимо вступати до Тов. і УНС в цім роції, а цим причинимось до юнілею 55 років існування УНС. Є багато важних справ до полагодження на цих зборах. Не прибувший член буде підлягати карі згідно зі статтутом. — За уряд: В. Возняковський, гол.; М. Поврозник, кас.; П. Малицький, фін. секр.; Д. Костів, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в год. 2. пополудні, в парафіяльній галі св. О. Николая при Оклей і Райс ул. З огляду на важні справи, як вибір нового уряду, звіт контр. комісії і т. п., просимо членів прийти на час. — *Ксеня* Плетяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 9. грудня, в год. 8. ввечір, в Січовій Салі, 508 — 18. Еве. Наз борах буде звіт урядників і вибір уряду на наступний рік. Просимо всіх тих, що залягають з вкладками, вирівняти цего місяця. Кожний член повинен бути на зборах. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім тим членам, що ще мають платити, що збори і збірка вкладок буде в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Martin. Просимо всіх прийти на час і поплатити з огляду, що треба зробити річний звіт на річні збори. Не забувайтеприєднувати нових членів, бо тепер є кого організувати, тільки треба трохи охоти і посвяти. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 2. пополудні, в своїй галі, 914 Франклин Еве. Просимо всіх членів прийти та вислухати звітів контрольної комісії і урядників з цілорічного діловодства як відділу так і Галі та вибрати уряд на 1950 рік. Ваша приявність є конечна. — За уряд: М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1:30 пополудні, в У. Д. Клюбі, 2376 Ґрейлінґ ул. На цих зборах буде вибір уряду. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомир, рек. секр.

БАЛТІМОР, МД. — Річні збори Бр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Контрольори прийдіть і перегляньте книжки. Хто з членів ще не вислав на пресовий фонд „Свободи", то може зложити на цих зборах, а ми радо вишлемо. Приведіть нових членів і вписуйте дітей до У. Н. Союзу. На цих зборах буде вибір уряду на 1950 рік. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: Й. Мармаш, предс.; Г. Шулька, секр.-кас.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 2. пополудні, в Українській Гали. Просимо прийти на час і вибрати уряд на 1950 рік. — За уряд: П. Хомин, предс.; М. Пукіш, кас.; Д. Харко, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 10. грудня, в годині 7. ввечір, в У. Н. Домі, 212 Фултон ул. Обовязком кожного члена є явитися на час. На зборах буде звіт урядників і контролі та вибір уряду на наступний рік. Будемо принимати нових членів без вступного. — За уряд: А. Поливчак, предс.; П. Пітула, заст.; П. Остапчук, фін. секр. М. Маркович, кас.; С. Пограничний, рек. секр.

КОТСВІЛ, ПА. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє, що **річніз бори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в гали парафіяльній, зараз по Сл. Божій. Взиваємо всіх членів прийти на час і привести зі собою нових членів, бо наша квота ще не виповнена. Пригадуємо, що наш відділ зістав позаду щодо пресового фонду Свободи, тому просимо принести свою жертву на ці збори. На зборах буде річний звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки, коли не хочуть бути суспендовані. — За уряд: П. Заплітний, предс.; М. Маскула, кас.; М. Кобилянський, секр.

CLEVELAND, O. — St. Basil Br. 364. Regular monthly meeting will be held Sunday, Dec. 11, at the Ukrainian Home, 3161 East 93rd St. All members please attend this meeting and straighten out their back dues. — H. Kukiz, Pres.; S. Stoika, Sec'y; S. Kraft, Treas.; E. Bilecky, Fin. Sec'y.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 3. пополудні, в сали У. Н. Дому. На цих зборах будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союзу, а властиво просимо новоприбувших скитальців на ці збори прийти і вписатися до своєї рідної організації. Уряд Тов. звертається до довгуючих членів і просить прийти на час і заплатити свої залеглі вкладки, бо інакше можуть бути суспендовані. — І. Каменюк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 10. грудня, в годині 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти бодай на річніз бори вислухати звіту контрольної комісії та вибрати уряд на 1950 рік. — За уряд: І. Жмутин, пр.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в Ліберті Галі при May St. Прсимо всіх членів прийти на збори,б о буде вибір уряду іі иші важні справи до полагодження. — За уряд: Т. Стадник, предс.; І. Хіровський, кас.; І. Пиріг, секр.

СТЕПІЛЕТОН, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження. Контр. комісія дасть звіт за 6 місяців, по чім буде вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: Г. Райнгардт, предс.; Р. Федірка, кас.; В. Белей, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Сестр. Любов, від. 177, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 1:30 пополудні, в гали де звичайно: Fire Station Hall, Public and Burnside St. Просимо всіх членів прийти та вислухати звітів і вибрати уряд на 1950 рік. — І. Лаба, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться в суботу, 10. грудня, в церковній галі, в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти на час хоч раз в рік, бо маємо деякі справи до полагодження. Взиваємо довгуючих членів вирівняти свої вкладки. Буде вибір уряду на 1950 рік. Просимо привести нових членів. Хто ще не зложив жертви на *пресовий фонд* Свободи, хай це зробить на цих зборах. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Ґуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрест., від. 76, повідомляє всіх своїх членкиць і членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти бодай раз в рік на збори. Урядники дадуть звіт з річного діловодства, а також буде вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: М. Сороколіт, предс.; Н. Хощевський, кас.; В. Салабун, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, відбудуться 11. грудня, в годині 2., в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кос.; Н. Лісний, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 18. листопада 1949 р. померла в 56. році життя

АНАСТАЗІЯ (Мороз) ГЕВАЛО,

членица Тов. ім. О. Басараб, від. 348 У. Н. Союзу в Йонґставн, О.

Покійна походила з села Роґізно, пов. Яворів, Галичина. Полишила в смутку дві пасербниці: Верґінію і Марію та зятя Стефана Dinofl.

Похорон відбувся 22. листопада з укр. гр.-катол. церкви св. Тройці в Йонґставн на Calvary Cemetery. — В. Й П.!

Марія Періг, секр.

Дня 1. грудня 1949 року помер

ІВАН МИХАЛЬЦЕВИЧ,

член і бувший касієр Тов. Запорозька Січ, від. 388 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійний походив зі села Пруси, пов. Самбір, Зах. Україна. Полишив в смутку жену Марію, 4 дочки: Павлину (зам. Едвард), Барбару-Парасінка, Ольгу, Олену, синів Івана, Йосифа, Василя і одну внуку; всі є членами УНС. Покійний був активним Союзовцем і працівником в українських справах.

Похорон відбувся в суботу, 3. грудня, з 3 Rd. and Norris St. до правосл. церкви Преч. Діви Марії і на цвинтар Long Croft.—В.Й.П.!

Евфемія Воловняк, секр.

ПОДЯКА

Цим шляхом складаємо найсердечнішу подяку **Вп. Пану проф. Александру Грановському** з Сан Паул за спровадження нас з Австрії до Америки. **Вп. Панству Александру і Катерині Пилатюк** з Міннеаполіса за сердечну та безінтересову моральну і матеріяльну поміч в перших двох тижнях нашого побуту в їхньому домі. Рівнож щиро дякуємо **о. А. Кістеві** за поміч при підшуканні праці. Нехай Всевишній сторицею відплатить їм за їхні шляхетні діла, та пошле їм щасливого і радісного життя на вільній американській землі.

Іван і Олена Ганніченко.

ПОШУКУВАННЯ

ТОСЬКА,

ЩО В ЛИПНИ 1944 Р. РОЗЛУЧИВСЯ З РІДНЕЮ В РАДУШИЦЯХ, ПОВ. СЯНІК,

— пошукує —

ТЕОДОЗІЙ МЕНЦІНСЬКИЙ
11948 LOWE AVENUE,
CHICAGO 28, ILL.

Пошукую **СТЕФАНІЮ РУДА** по чоловіку **ГАРЯЧА**, зі села Колодієв, пов. Станиславів, була в Німеччині і мала приїхати до Ню Йорку. Хто знає про неї, або вона сама, прошу написати до:
МИХАЙЛО ГОЛОВЧАК,
1518 Leishman Ave., Arnold, Pa.

ОЛЬГА БАЛДУН пошукує свого кума, котрий приїхав з Німеччини і має находитися коло Ню Йорку. Називається **СТЕФАН БЕНЬКО** або **ВЛАДИК МІЛЯН.** Нехай зголоситься до неї, бо вона згубила їх адресу:
OLGA BALDUN
Valencia Calle Maurigie No. 47
Cacobobo, Venezuela, South America

Пошукую **АНДРІЯ БІЛЯН** з Кищенців, Київщина. Пошукує **ПАВЛІНА,** донька його сестри Насті. Прошу зголоситись:
PAULINE HALAMAY,
171 E. South St., Akron 11, Ohio

ТАРЗАН, ч. 2233. Тарзан не боїться.

Коли Тарзан завважав, що його несамовитий напасник затримався підо впливом гіпнотизуючого погляду д-ра Зіса, він відвернувся і відчув, що цей погляд був звернений теж на нього.

Повну мінуту він впялив свої очі в месмеричний погляд доктора.

Коли д-р Зі не був усилі перемогти погляду господаря джунглів, він засміявся. „Не бійся Ґора" — промовив він. „Ґор напав тільки тому, що він був навчений не дозволити нікому доторкнутися мене".

„Я не боюся Ґора, хтонебудь він є, людина чи горилль" — відповів малпочоловік,